

VIỆT VÕ ĐẠO

với thể hệ thanh niên hiện đại

Chương 16: ĐỔI ĐỜI - ĐỔI NGƯỜI - ĐỔI TÍNH - VS NGUYỄN VĂN NHÀN

THAY ĐỔI BẢN CHẤT HAY ĐỘNG THỂ CỦA SỰ SỐNG:

Người mới sống đó mà đã chết. Nước mới thịnh đó rồi đã suy. Các siêu cường mới kinh chống nhau đó mà đã thân hữu. Hòa bình mới tái lập mà đã có triệu chứng tái phát chiến tranh. Chúng ta gọi đó là những thay đổi. Nếu có sự chuẩn bị đón nhận thay đổi, chúng ta coi đó là thay đổi bình thường. Nếu không hay thiếu chuẩn bị đón nhận thay đổi, chúng ta coi đó là thay đổi bất bình thường. Thay đổi của người này là nhu cầu tất yếu, nhưng đối với người kia là một khổ nạn, tùy theo diễn trình thuận hay nghịch.

Cũng không phải chờ tới thế hệ chúng ta, vấn đề thay đổi mới được coi là quan trọng. Kinh Dịch, cách đây hai ngàn năm, đã coi thay đổi là quan trọng: Trời Đất thay đổi mà thành bốn mùa, vua Thang vua Vũ thay đổi mà thuận ý trời hợp lòng người "Thiên Địa cách nhi tứ thời thành, Thang Vũ cách mạng thuận hồ thiên nhi ứng hồ nhân...".

Như vậy, thay đổi là bản chất của sự sống hay là động thể của sự sống?

Thực ra, bản chất hay động thể chỉ là những ý niệm, dù là ý niệm cụ thể phản ánh thực tại. Do đó, bản chất tự nó không thuần tĩnh, cũng như động thể của nó cũng không thuần động. Trong động có tĩnh, trong tĩnh có động, là phản ánh nguyên lý này. Ví dụ: Mặt Trời (nhật cầu) được coi là một định tinh, nhưng thật ra đó là một động thể, vì sự cháy sáng cung cấp nhiệt lượng tự làm hao mòn 1/1000 khối lượng trong mỗi 15 tỷ năm. Địa cầu, tuy là một hành tinh, nhưng đã bao lần bị ngộ nhận là một định tinh, từ những quan niệm văn hóa và tôn giáo tối cổ, qua quan niệm của thiên văn học Ptolemee (140), tới Hội của những người chủ trương trái đất vuông và không quay (tại Anh quốc) ngày nay.

Ngọn cây tưởng như là động thể vì tính chất trường triển, sinh hóa và gió lay. Gốc tưởng như tĩnh thể, vì im lìm, gần như bất biến. Nhưng thật ra, tất cả đều đang thay đổi. Có thể thay đổi theo chiều hướng thuận hay chiều hướng nghịch.

Nguyên tử trong vật chất cũng tưởng như tĩnh, vì được cấu tạo cố định cho từng loại. Nhưng thực ra, nó vẫn chuyển động tự thân, vì các điện tử, trung hòa tử, và có thể bị xúc tác mạnh vì những năng lực bên ngoài chi phối. Thay đổi do đó có cả trong các tĩnh thể và động thể, là tính chất và động lực của sự sống, rất cần thiết cho chúng ta.

ĐỔI ĐỔI : CHU KỲ CHUYỂN HÓA CỦA ĐẠI THỂ

Nhất thiết, thay đổi có trong mọi nơi, mọi vật. Cái bàn đó, mới đó, tức đang sắp thành cũ. Xuân còn non, nghĩa là xuân chưa già hay Cái bay không đợi cái trôi, từ tôi phút trước sang tôi phút này. Tuổi trẻ, chuộng mới, muốn thay đổi thật nhiều; trong lúc tuổi già ngại thay đổi, vì sợ xáo trộn. Nhưng rồi tuổi trẻ - nói chung - sang trạng thái già, lại ngại thay đổi vì sợ xáo trộn v.v...

Một chu kỳ diễn hóa cứ thế xuất hiện trước mắt chúng ta: lớp người hôm qua cấp tiến, nay đã thành bảo thủ, trong lúc thực ra cấp tiến hay bảo thủ là hai ý niệm có giá trị tương đối.

Những thay đổi đó của sự vật không phải chỉ biểu lộ tùy hứng bất nhất, mà được biểu diễn bằng từng chu kỳ diễn hóa. Chu kỳ Saros (nhật nguyệt thực) cho ta thời gian 18 năm 11 ngày trở lại tình trạng cũ y hệt, sau 28 lần nguyệt thực, 43 nhật thực sai khác chút đỉnh. Chu kỳ Méton cho ta 19 năm về xuân phân y hệt 19 năm về trước. Chu kỳ chiến tranh thế giới cho ta 20 năm chiến và 20 năm hòa. Chu kỳ chiến tranh và hòa bình Việt Nam cho ta 9 năm đánh rồi hòa : 1945 - 1954 ; 1954 - 1963; 1963 - 1973 (vì cách biệt 1 tháng) v.v...

Khi ta nói: đời người sống lâu trăm tuổi - là chấp nhận chu kỳ đời người 100 năm tuổi thọ. Khi ta chúc "bách niên giai lão", là chúc trăm tuổi đời bên nhau, tới già, tới chết.

Thăng và trầm, chỉ là hai mặt âm, dương tố của Vòng Đạo chu kỳ. Chu kỳ đó, bao bọc che chở, cuốn hút. Nước thịnh rồi suy, hoặc suy rồi thịnh : một chu kỳ diễn hóa của đại thể.

ĐỜI NGƯỜI: CHU KỲ CHUYỂN HÓA CỦA TIỂU THỂ

Con người thật nhỏ bé trước vũ trụ bao la. Con người muốn làm gì? và phải làm gì? Đó là chu kỳ diễn hóa của tiểu thể. Con người muốn sống lâu ...Vừa phải thôi! Vì ...chu kỳ tuổi người chỉ tới trăm năm (nói chung) là hết. Trong vòng chu kỳ đó, phải tuân hành mọi sự chế ngự của Nhiên Luật : ốm, đau, già, yếu, sống, chết.

Quang Trung đại đế là một vị anh hùng, từ độ lượng, đờm lược, tới ý chí, và mưu trí. Người tung 100.000 quân đánh thắng 300.000 địch (200.000 quân Thanh và 100.000 quân Lê Chiêu Thống) trong một thời gian kỷ lục. Người lạng lẽ thanh toán 50.000 quân Xiêm nội trong một trận Rạch Gầm. Người cầu hiền đãi sĩ, thật khiêm nhượng trước một La Sơn phu tử Nguyễn Thiệp chán ngán việc đời. Người dùng tướng đúng chỗ, trù liệu kế hoạch không sai lầm. Nhưng người về đâu? Lao tâm, lao lực làm Người chết sớm. Quang Trung, Gia Cát Lượng đều mãi say công việc, chỉ nhớ đại thể mà quên tiểu thể "thân phận làm người", nên đã bỏ lại một sự nghiệp dở dang, vì không nắm vững (hay cố quên) chu kỳ diễn hóa của tiểu thể.

Cổ Võ Sư Sáng Tổ Nguyễn Lộc của chúng ta cũng mắc nhược điểm trên: lo nghĩ, buồn phiền và làm việc quá nhiều, nên tuổi thọ suy giảm.

Chúng ta cần "đổi người" là thế. Cách Mạng Tâm Thân đòi hỏi "đổi người". Phải vững mạnh, kiện toàn cả Tâm và Thân, luôn luôn ở mức "thăng tiến nhưng vừa phải". Cổ Võ Sư Sáng Tổ đã tự hy sinh để cho chúng ta thấy điều ấy. Người đã nghĩ ra, tìm ra, để Người - Khác sống, còn Người, Người không cần. Đổi người là quan trọng và hợp lý, vì con người phải tự hiểu và nắm vững chu kỳ diễn hóa tiểu thể của mình. Chúng ta hãy lãnh hội tâm ý Người để đừng làm theo Người : vì tha nhân, nhưng phải tự bảo trọng để có thể có thời gian (tuổi thọ) giúp ích và hiến ích nhiều hơn.

ĐỜI TÍNH : THAY ĐỔI TỪ BẢN CHẤT SỰ SỐNG

Thay đổi tâm năng, thể chất chưa đủ, chúng ta còn phải thay đổi ngay từ tâm hồn, vì tâm hồn mới là chủ tể của ý chí và nghị lực. Thay đổi không có nghĩa là bỏ hết những gì về sinh hoạt tinh thần vẫn có, mà chỉ có nghĩa là thay đổi những nhược điểm, khuyết điểm với tiêu điểm hướng thiện và hướng tiến. Muốn thế, chúng ta phải khởi đầu ngay từ phần vụ "Tính" (Le spirituel), phần vụ chủ yếu của tâm hồn mỗi chúng ta.

Điều cần phân biệt ngay là, "Tính" ở đây không phải cá nhân tính (individualité) hay cá tính (caractère particulier), mà có nguồn gốc từ Nho học cổ truyền: "Mệnh Trời phú gọi là Tính, noi theo Tính gọi là Đạo, tu theo Đạo gọi là Giáo".

Thay đổi Tính chính là thay đổi tâm thức, để trí óc luôn luôn được mẫn tuệ, thông suốt trước mọi hoàn cảnh, mọi sự việc. Muốn thế, phải trau dồi ngay từ Đức Hạnh, Trí Tuệ tới Ý Lực. Trần Hưng Đạo chỉ nghĩ tới nợ nước quên thù nhà, chính vì Ông đã biết thay đổi Tính (không ham ngôi báu) khi nước biến. Quang Trung Nguyễn Huệ nhìn trước được sự thảm bại của quân Thanh, chính vì Ông đã biết thay đổi Tính (biết nhìn xa thấy trước) để thích ứng với hoàn cảnh đặc biệt đương thời. Lê Lợi bị thảm bại suốt 5 năm, vẫn kiên gan trì chí cầu hiền và chấn chỉnh

lại quân đội, binh pháp để phản công trong 5 năm sau, chính vì Ông đã biết thay đổi Tính (kiên trì chịu đựng) để không ngã lòng trước nghịch cảnh.

Hiện trạng của đất nước ta thời hậu chiến cũng có những nhu cầu tương tự. Chúng ta sống trong chiến tranh, chịu đựng những bất công của chiến tranh, quen tự vệ và tấn công hơn là tái thiết, xây dựng. Nếp sống thích ứng với thời chiến nay không còn thích ứng với nhu cầu thời bình, và càng không thích ứng với tình trạng phi hòa phi chiến hiện nay.

Tất cả phải thay đổi lại ngay từ khởi điểm là Con Người, để Con Người có thể thích ứng ngay với hoàn cảnh mới và đáp ứng được với nhu cầu mới. Do đó, Con Người phải thay đổi ngay từ Tính để trau dồi thêm Đức Hạnh, Trí Tuệ và Ý Lực thích ứng với yêu cầu mới của thời hậu chiến. Đó là điều mà Chủ Thuyết Cách Mạng Tâm Thân đã đem lại cho chúng ta, từ Lý Tưởng, Ước Vọng tới Chủ Điểm và Thành Điểm Giáo Dục.

Đổi tính, để vào đời với tinh thần Việt Võ Đạo, thích ứng với hoàn cảnh Đổi Đời và Đổi Người hiện tại - đó là nguyện vọng chung của toàn thể môn phái và những người Việt Võ Đạo chúng ta.